

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Programovému dokumentu Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021-2027)
Č. J.	39/2021
DATUM ZPRACOVÁNÍ	27. května 2021
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Proksch, Jan Šebesta
TELEFON	225 279 205, 225 279 201
E-MAIL	jproksch@spcr.cz; jsebesta@spcr.cz

SP ČR dlouhodobě Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) podporuje jako významný prvek v podpoře konkurenceschopnosti českého průmyslu a hospodářství v následujících letech. Považujeme však za nutné materiál ještě vyjasnit či doplnit, aby se neopomněly některé důležité segmenty při jeho implementaci.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. **K specifickým cílům 5.1 a 5.2 a podpoře podniků**

Opětovně podporujeme MPO, potažmo ČR, ve snaze o prosazení možnosti podpory podniků všech velikostí v rámci podporovaných aktivity specifických cílů 5.1 a 5.2 při vyjednávání s EK.

Odůvodnění:

Je třeba umožnit podporu i velkým podnikům, které mohou významně přispět k řešení problematiky sucha a spotřeby vody či nedostatečné recyklace, ekodesignu a zpracování druhotných surovin.

Tato připomínka je zásadní.

2. **K cílům OP TAK**

Žádáme doplnit, jaký je (globální) cíl, k jehož dosažení má OP TAK přispět.

Rovněž žádáme doplnit, jak OP TAK přispěje k tomu, aby firmy k roku 2030 zvýšily své výdaje na výzkum a vývoj na 2 % HDP, což předpokládá Národní politika VaVal.

3. **K úvodní analýze OP TAK v oblasti VaVal**

Žádáme v úvodní analýze nastínit, jaký efekt měl například OP PIK pro segment velmi mírně inovujících firem z hlediska využívání výsledků VaVal.

Odůvodnění:

Skupina, na kterou je primárně zacílená podpora jsou ve většině případů MSP, případně podniky se střední tržní kapitalizací. V segmentu těchto firem se čím dál více rozevírají nůžky mezi relativně malým procentem firem inovativních a většinou firem zaostávajících.

Tato připomínka je zásadní.

4. K překryvům OP TAK u VaVal

Žádáme uvést, ve kterých oblastech se bude podpora VaVal doplňovat s jinými zdroji. Podpora VaVal bude probíhat mimo OP TAK také prostřednictvím OP JAK, z národních zdrojů atd.

Tato připomínka je zásadní.

5. K administrativní náročnosti OP TAK

Žádáme využít alespoň pro část administrativy spojené s OP TAK zavedené a dobře fungující kontrolní mechanismy ve firmách – viz např. management kvality atd.

Odůvodnění:

Podle obsahu 2.B.1 Priorita 6 je zřejmé, že administrace OP TAK a zajištění dostatečné a stabilní implementační struktury bude velmi technicky, personálně, ale i ekonomicky náročné. Z toho lze dovodit, že i pro příjemce bude administrativní zátěž značná.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

6. K podpoře propojování škol a praxe v rámci vzdělávacího systému

Do textu OP TAK požadujeme doplnit řešení propojování škol a praxe v rámci původního specifického cíle:

„Specifický cíl – Rozvoj dovedností pro inteligentní specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání

Intervence fondů:

Opatření v rámci tohoto specifického cíle napomohou firemnímu sektoru realizovat ambiciózní politiku cíleného rozvoje dovedností svých zaměstnanců. Opatření dále přispějí k přiblížení formálního vzdělávání specifickým potřebám firemního sektoru. Díky tomu se v podnikové sféře zlepší dostupnost kvalifikované pracovní síly, která bude schopná reagovat na potřeby a příležitosti plynoucí z rychlého technologického rozvoje a dalších světových trendů. Naplánovaná opatření by tak měla přispět k zavádění nových technologií a inovací ve firmách a úspěšné průmyslové transformaci ČR.

Rozvoj dovedností pro inteligentní specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání je integrální součástí Národní RIS3 strategie. Národní RIS3 strategie v rámci tohoto cíle nasměruje aktivity do oblastí navázaných na specifické potřeby národního i regionálních inovačních ekosystémů.

Plánované intervence v oblasti rozvoje dovedností se zaměří na priority identifikované v Národní RIS3 strategii. U rozvoje dovedností OP TAK doplňuje komplementárně aktivity OP JAK. OP TAK je zaměřen na podporu vzdělávání zaměstnanců MSP v dovednostech pro inteligentní specializaci, průmyslovou resp. digitální transformaci a podnikání, činnosti center pro digitální inovace (DIH) a institucí s odbornými znalostmi v oblasti digitální agendy.

**V rámci tohoto specifického cíle tak budou podporovány zejména následující aktivity:
o Propojování podnikové sféry (předpokládaný nositel projektu) se systémem formálního vzdělávání
v oblasti dovedností pro inteligentní specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání, např.:**

- **Podpora zapojení pracovníků podnikové sféry do výuky zejména na středních školách.**
- **Podpora technického vybavení pro praktickou výuku spojenou s požadavky podnikové sféry na absolventy škol.**
- **Stáže studentů i učitelů ve firmách.**

Očekávaný příspěvek podporovaných aktivit ke specifickému cíli:

V cílové skupině malých a středních podniků by rozvoj kompetencí a dovedností zaměstnanců firem ve vazbě na potřeby plynoucí z průmyslové transformace a priority v Národní RIS3 strategii měl umožnit zavádění inovací navázaných na pokročilé technologie a trendy. Podniky též budou těžit z příležitosti spolupráce se vzdělávacím sektorem a bude postupně zacelována mezera mezi požadavky firem na praktickou přípravu a technické dovednosti žáků a studentů a reálným profilem absolventů, který často těmto požadavkům neodpovídá.“

Odůvodnění:

OP TAK by měl přispívat k naplňování strategických dokumentů, v tomto případě Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky 2021-2027 (Národní RIS3 strategie) a Strategie na podporu malých a středních podniků. Vidíme proto jako nezbytné, aby MPO, které je gestorem obou uvedených strategií, zajistilo, že na podporu propojování škol a praxe (podniků, výzkumných organizací) v rámci vzdělávacího systému (specifický cíl C.1. Národní RIS3 strategie) bude zajištěno dostatečné množství finančních prostředků. Vzhledem k tomu, že daná podpora byla v předchozích verzích OP TAK obsažena, žádáme o její navrácení, případně o rozšíření jiného navrženého specifického cíle.

Doplnění tohoto cíle nesmí nijak ovlivnit dohodnuté nastavení ostatních specifických cílů dohodnutých mezi MPO a SP ČR.

Tato připomínka je zásadní.

7. K technologickým platformám (str. 30)

Žádáme potvrzení, zda bude v OP TAK zachována podpora činnosti technologických platform jako dosud, tedy zda nebudou podporovány jen sdílené kapacity MSP. Podpora technologických platform by měla být uvedena v textu explicitněji.

Odůvodnění:

Technologické platformy, jejichž zástupci jsou členové NIP, se významně podílejí na EDP procesu, který je zmíněn na str. 116. Dále se podílejí na tvorbě strategií, podpoře MSP, spolupráci ve VaVal atd.

Tato připomínka je zásadní.

8. K územní působnosti OP TAK (str. 31)

Žádáme umožnit realizaci projektů žadatelem z hl. města Prahy, pokud dopady projektu jsou mimo hl. m. Praha. Úpravu je nutné provést na str. 31, odstavci „*Indikace konkrétních cílových území, včetně plánovaného použití územních nástrojů*“.

Návrh na úpravu:

„*Území České republiky, mimo hl. města Prahy. **Výjimkou, kdy může být cílovým územím hl. m. Praha, jsou případy, kdy je realizátorem projektu Středočeský kraj nebo subjekt jím založený, zřízený nebo ovládaný nebo ve kterém má Středočeský kraj majetkovou účast nebo podíl na rozhodování.** Intervence budou primárně směřovat do přechodových regionů (Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod), kde je soustředěno nejvíce Val aktivit. Současně bude snaha intenzivně podporovat i méně rozvinuté regiony (Severozápad, Severovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko). V rámci tohoto specifického cíle bude zároveň vyčleněna alokace pro udržitelný rozvoj měst určená na podporu otevřené a digitální Val infrastruktury v rámci vybraných metropolitních oblastí/sídelních aglomerací prostřednictvím ITI.*“

Odůvodnění:

Požadujeme reflektovat skutečnost, že Středočeský kraj má podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, své sídlo na území Prahy, odkud je kraj řízen a obhospodařován, přičemž dopady této činnosti jsou jednoznačně v území Středočeského kraje. Z toho důvodu by měl operační program umožňovat, aby minimálně kraj a jím zřízené či ovládané organizace mohly realizovat projekty ve prospěch území kraje z Prahy, včetně realizace minimálně neinvestičních výdajů na území Prahy. Tato situace je klíčová zejména u přenositelných služeb, kde vlastní místo realizace není podstatné, zatímco podstatný je dopad projektu do území Středočeského kraje. V případě OP TAK může jít například o expertní služby pro MSP za účelem jejich kvalitativního rozvoje, inovačních aktivit nebo expanze.

Připomínka analogicky platí i pro další specifické cíle OP TAK, zejm. v prioritách 1 a 2.

Tato připomínka je zásadní.

9. Ke specifickému cíli 4.1 a podpoře snižování emisí skleníkových plynů

Žádáme o umožnění podpory technologických opatření snížení emisí skleníkových plynů v průmyslu a jejich doplnění do výčtu podporovaných aktivit.

Odůvodnění:

Některá technologická opatření vedou ke snížení skleníkových plynů, avšak nemusejí přímo vést k úspoře energie. Možnost takových opatření, jak vyplývá z názvu specifického cíle, by měla být umožněna také v OP TAK. Postupnou dekarbonizaci průmyslu by měl umožnit kromě Modernizačního fondu také OP TAK.

Tato připomínka je zásadní.

10.K podpoře bateriových a energetických úložišť

Žádáme o doplnění textu o podporu bateriových/energetických úložišť.

Ve specifickém cíli 4.1 (str. 58):

- „*Akumulace všech forem energie v rámci komplexních projektů pro zvyšování energetické účinnosti (včetně např. podpora bateriových úložišť).*“

Ve specifickém cíli 4.2 (str. 63):

- „*Podpora fotovoltaických elektráren na podnikatelských budovách včetně přístřešků (např. pro automobily, stavební techniku, skladování materiálu atp.);*
- *Podpora akumulace energie (včetně např. podpora bateriových úložišť) a transformace energie mezi energonositeli;*
- **Podpora komplexních projektů např. podpora fotovoltaických elektráren vč. energetických úložišť.**

Ve specifickém cíli 4.3 (str. 70):

- „*Podpora akumulace energie (včetně např. podpora bateriových úložišť) a transformace energie mezi energonositeli.*“

Ve specifickém cíli 4.4 (str. 74):

- „*Nákup vozidel na alternativní pohon (elektřina a vodík) v podnicích kategorie silničních vozidel – L (dvou - čtyřkolová vozidla), M1 (osobní), M2 a M3 (minibus/bus), N1 a N2 a N3 (nákladní), SS (speciální stroje); budování dobíjecích a plnicích stanic v podnicích (neveřejná infrastruktura pouze pro potřeby daného podniku); kombinace nákupu vozidel na alternativní pohon (elektřina a vodík) v podnicích kategorie silničních vozidel – L (dvou - čtyřkolová vozidla), M1 (osobní), M2 a M3 (minibus/bus), N1 a N2 a N3 (nákladní), SS (speciální stroje) a budování dobíjecích a plnicích stanic v podnicích **vč. energetických úložišť** (neveřejná infrastruktura pouze pro potřeby daného podniku).*“

Tato připomínka je zásadní.

11.Ke specifickému cíli 4.3 a podpoře infrastruktury na zkapalňování plynů (str. 69)

Žádáme o úpravu podporované aktivity infrastruktury na zkapalňování plynů.

Noví znění:

- „*Výstavba infrastruktury pro skladování, zkapalňování a distribuci vodíku, syntetického metanu nebo biometanu ~~mimo plynárenskou soustavu~~ **a infrastruktury na zkapalňování plynu napojené na plynárenskou soustavu.***“

Odůvodnění:

Pro dosažení cílů ČR v oblasti směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřpracované znění) lze očekávat, že bude v ČR třeba vystavět zařízení na zkapalňování metanu

s velkou kapacitou, tedy napojeného na plynárenskou soustavu. Toto zařízení bude určeno na zkapalňování biometanu nebo syntetického metanu.

Omezení „mimo plynárenskou soustavu“ by bylo neúčinné. Pokud bude stavěna infrastruktura pro skladování a distribuci vodíku, pak už ta sama bude plynárenskou soustavou. Navíc, podpora určená pouze pro technologie mimo plynárenskou soustavu neopodstatněně omezuje příjemce a podporuje neefektivní a finančně náročnou výstavbu paralelní infrastruktury k infrastruktuře již existující a pro tento účel využitelné.

Tato připomínka je zásadní.

12.Ke specifickému cíli 4.4 a možnosti dotační podpory (str. 75)

Žádáme o doplnění možnosti dotační podpory pořízování vozidel na alternativní pohon a neveřejnou dobíjecí infrastrukturu.

Zároveň dle našeho názoru by měla být podpora velkým podnikům umožněna alespoň v případě, kdy se podpoří pouze výstavba dobíjecí či plnicí stanice a jde tak o energetickou infrastrukturu.

Odůvodnění:

Rozumíme tomu, že finanční nástroje jsou také důležitou, a navíc moderní formou podpory. Nicméně je nutné umožnit i přímou podporu nákupu vozidel, a to nejen v kombinaci s budováním stanic, ale i při pořízování vozidel samostatně.

Tato připomínka je zásadní.

13.Ke specifickému cíli 5.1 a opakovanému použití recyklované vody (str. 80)

Žádáme o doplnění podpory opakované použití vyčištěné odpadní vody.

Nové znění podporované aktivity:

*„Přímá recyklace vody ve výrobních odvětvích s vysokou spotřebou vody (energetika, průmysl potravinářský, papírenský, chemický, textilní, zpracovatelský a recyklační a další), přímá recyklace ve vybraných odvětvích služeb, instalace uzavřených cirkulačních okruhů namísto lineárních/otevřených; **recyklace/opakované použití vyčištěné odpadní vody.**“*

Tato připomínka je zásadní.

14.Ke specifickému cíli 5.2 a recyklaci materiálů

- a) Žádáme o ujištění, že SC 5.2 v rámci podporovaných aktivit zahrnuje rovněž technologie k recyklaci trakčních baterií z elektrických vozidel. Případně žádáme o zahrnutí.
- b) Zároveň žádáme o ujištění, že SC 5.2 v rámci podporovaných aktivit zahrnuje rovněž zpracování odpadních pneumatik či dalších specifických druhů odpadu.

Odůvodnění:

- a) Díky přechodu na elektromobilitu se jednou z důležitých částí oběhového hospodářství stává také recyklace trakčních baterií a OP TAK toto musí reflektovat.
- b) Je třeba řešit oblast nakládání se specifickými druhy odpadu, které mohou představovat rizika pro životní prostředí a které vykazují vyšší míru společenské škodlivosti, jako jsou například odpadní pneumatiky. Tohoto odpadu vzniká vysoké množství. Vnímáme z dosavadních diskusí i navrženého textu, že s tímto je počítáno, žádáme jen o ujištění.

Tato připomínka je zásadní.

15.K možnosti spolufinancovat technologie složené z 2nd life komponentů

Žádáme v rámci OP TAK umožnit spolufinancovat (jako způsobilý výdaj) technologii, která je z části složena ze 2nd life komponentů.

Příkladem je nově vyrobená technologie / zařízení „*Uložiště energie*“, přičemž jedna jeho komponenta – baterie byla dříve použita (2nd life) a následně byla renovována a konfigurována pro nové využití.

Odůvodnění:

S odkazem na Zelenou dohodu, kde dochází ke zpřísnění CO₂ legislativy a je kladen důraz na úsporu elektrické energie, cirkulární ekonomiku a zvýšení využívání zelené energie, je dle našeho názoru logické následné využití vyřazených komponent, které nejsou na konci své životnosti, před prostou recyklací.

Tato připomínka je zásadní.

16.K příloze č. 1 a překryvům OP TAK s ostatními operačními programy

Dle našich informací bude OP Spravedlivá transformace podporovat i projekty v oblasti čisté mobility, např. přechod veřejné dopravy směrem k udržitelné mobilitě. V tabulce by toto mělo být doplněno.